

Alþingi
Erindi nr. P 139/1153
komudagur 17.1.2010

VIÐSKIPTARÁÐ
ÍSLANDS

Nefndasvið Alþingis
Sjávarútvegs- og landbúnaðarnefnd
b/t Benedikts S. Benediktssonar
nefndarritari
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 17. janúar 2011.

Efni: Frumvarp til laga um sölu sjávarafla o.fl. (50. mál)

Viðskiptaráð þakkar nefndinni fyrir það tækifæri að fá að veita umsögn um ofangreint frumvarp sem felur í sér breytingar á ýmsum reglum um sölu sjávarafla.

Ofangreint frumvarp er sett fram með það að markmiði að hámarka arð þjóðarinnar af auðlindum sjávar og efla atvinnustarfsemi innan lands. Einnig vísa frumvarpshöfundar til þess að frumvarpið hefði í för með sér bætt aðgengi og samkeppnisaðstöðu innlendra fiskvinnslustöðva. Frumvarps höfundar telja að með þeim breytingum sem frumvarpið felur í sér muni aðkoma og yfirsýn íslenskra stjórnvalda aukast með viðskiptum með sjávarafurðir.

Það er síðasta atriðið hér að ofan sem vekur mesta athygli og verður að gera sérstakar athugasemdir við að séu eitt af aðalmarkmiðum frumvarps sem er lagt fram á Alþingi. Viðskiptaráð hafnar hugmyndum um að ríkið stýri með eins beinum hætti og ofangreint frumvarp gerir ráð fyrir sölu og vinnslu sjávarafla. Eins og áður hefur komið fram í umsögnum ráðsins þá er það mat ráðsins að það fiskveiðistjórnunarkerfi sem er til staðar þjóni hagsmunum þjóðarinnar vel. Grunnur þess kerfis er frjálsræði þeirra sem með fiskveiðiheimildir fara og möguleikar þeirra til að hámarka verðmæti afla.

Þessu til stuðnings skal benda á að í lögum um stjórn fiskveiða kemur fram að markmið laganna sé að stuðla að verndun og hagkvæmri nýtingu nytjastofna á Íslandsmiðum og tryggja með því trausta atvinnu og byggð í landinu. Til að ná þessum markmiðum er mikilvægt að fiskveiðistjórnunarkerfið hafi til að bera þann sveigjanleika sem nauðsynlegur er til að útgerðir geti hagrætt í rekstri og fengið sem mest verðmæti út úr leyfilegum fiskafli. Það er mat undirritaðrar að fiskveiðistjórnunarkerfið, eins og það er í dag, tryggi einnig markmið sjávarútvegsstefnu ríkisstjórnarinnar að fiskveiðar séu hagkvæmar og skapi verðmæti og störf en séu um leið sjálfbærar og vistvænar og í samræmi við alþjóðlegar skuldbindingar.

Ofangreint frumvarp felur í sér innleiðingu nýs kafla í lög um umgengni um nytjastofna sjávar sem kveða á um sölu sjávarafla. Þar er kveðið á um að mest allur sjávarafli, undanskilið er rækja, humar og uppsjávarfiskur, sem veiddur er í lögsögu landsins skuli seldur á innlendum uppboðsmarkaði. Sú undantekning er á þessari reglu að heimilt er að selja afla í beinum viðskiptum til innlendra fiskvinnslu, en verð ræðst þó af skráðu markaðsverði. Um leið fellir frumvarpið úr gildi heimildir til handa ráðherra til að heimila að afla sé landað í erlendum höfnum eða fluttur óveginn úr landi sé hann seldur erlendis. Breytingin gerir einnig ráð fyrir undantekningu á banni við sölu utan innlands markaðs þegar um er að ræða fullunnin frystan afla og er í ákvæðinu skilgreining á hvað getur talist til slíks afla, enda til lítils að kveða á um innlenda vinnslu á fullunnum afla.

Frumvarpið felur sem sagt í sér mikla takmörkun á vali útgerða á því hvert þeir selja afla sinn og leggur á þá skýra kvöð um að selja á innlendum markaði. Ekki verður séð hvernig þetta geti verið á nokkurn hátt

hagkvæmari lausn fyrir þjóðfélagið en sú að þeir útgerðarmenn sem um ræðir ráði áfram sjálfir hvar og hverjum þeir selja afla sinn. Eins og áður hefur komið fram hlýtur það að vera útgerðaraðilinn sem er best hæfur til að hámarka verðmæti aflans og þannig skila sem mestum tekjum í þjóðarbúið. Með atvinnustefnu sem þeirri sem ofangreint frumvarp felur í sér er verið að takmarka verulega möguleika á hámarksverðmæti, sem ætti að vera það markmið sem stefnt er að.

Það kemur fram í greinargerð með frumvarpinu að með frumvarpinu sé með beinum hætti verið að sporna við því að hærra verð hefur boðist á erlendum mörkuðum en þeim innlendum sem hefur dregið úr samkeppnismöguleikum þeirra innlendu. Með öllu óskiljanlegt er hvernig höfundar frumvarpsins komast að þeirri niðurstöðu að skynsamlegt sé að setja fram aðgerðir sem lækka verð fyrir íslenskan sjávarafla. Ekki verður með nokkru móti séð hvernig það geti verið íslensku þjóðarbúi til hagsbóta að minnka verðmæti innan einnar grunnstoðar landsins.

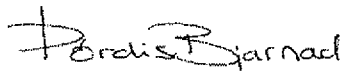
Sú undantekning sem sett er á sölu á innlendum mörkuðum, þ.e. að heimild sé að selja beint til innlendarar fiskvinnslu, er háð þeirri takmörkun að markaðsvirði skuli ráða. Með þessu er verið að takmarka möguleika á að aðili geti samið um hagstæðari verð fyrir afla en ella og er beinlínis tekið fram í greinargerð með frumvarpinu að það sé tilgangur ákvæðisins. Með þessu er fyrirbyggja og afskiptasemi stjórnvalda að ná ótrúlegum hæðum, enda verið að taka yfir algera stjórn á sölumarkaði fyrir sjávarafla.

Ekki er fyrir ákvæði í lögnum ákvæði sem leggur kvaðir á sölu sjávarafla. Í III.kafla laganna er kveðið á um takmarkanir á löndun afla og segir þar að öllum afla skuli landað í innlendum höfnum. Eins og áður sagði veita lögin undanþágur á þessari reglu á grunni heimildar ráðherra, en frumvarpið fellir þá heimild niður.

Ofangreint frumvarp virðist vera tilraun til að ýta undir atvinnusköpun hér á landi, sem er í sjálfu sér góðra gjalda verð, en missir því miður sjónar á því sem skiptir þjóðarbúið mestu máli sem er verðmætasköpun..

Viðskiptaráð leggur til að frumvarpið nái ekki fram að ganga

Virðingarfyllt,

Þórdís Bjarnadóttir
Lögfræðingur
Viðskiptaráð Íslands